

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑΝ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ
(Πύργος Ἀθηνῶν (Γ' Κτίριον) 11:1α, Ἀθήναι 610)

●
Ἔτησία Συνδρομὴ Περιοδικοῦ, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3
Τιμὴ τεύχους δρχ. 10
●

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός»,
Ἐψηλάντου 45 - 47, Ἀθήναι Τ.Τ. 140.

Τύποις: Μ. καὶ Ν. Ἀθανασοπούλου, Ρήγα Παλαμῆδη 5, Τηλ. 3219306

Προϊστάμενος τοῦ Τυπογραφείου:
Ἀθανάσιος Ἀθανασόπουλος, Ρήγα Παλαμῆδη 5

Ἡ διεύθυνσις ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ δημοσιεύῃ
ἢ νὰ συντέμνη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς οἰονδήποτε χειρόγραφον.
Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος	2
Ὁ ἄρρωστος καὶ τὸ στενὸν περιβάλλον του	6
Σύγχρονη θεραπευτικὴ ἀντιμετώπισις ἐγκαυμάτων	12
Ἐγιεινὴ τῶν ἄκρων ποδιῶν	17
Τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἐλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἡ σημασία αὐτῶν σήμερα	22
Ὁ ἀλκοολισμὸς ὡς νόσος	25
Χαιρετισμὸς	30
Ἐπουργεῖον Κοινωνικῶν Ἐπηρεσιῶν	31
Δημοσιεύσεις - Ἀνακοινώσεις	32

Kamel, Wadie W. best Foot Forward World Health, June 1973, p.p. 26 - 31

Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ ΠΟΔΙΩΝ

Τὸ ἀνθρώπινο πόδι, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἔχει τὴν πλεονεξία περίπλοκον κατασκευὴν καὶ τὴν καλλιτέραν μηχανικὴν ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος. Ὁ FREDERIC JO ἓνας διάσημος ἀνατόμος, ἔχει περιγράψει τὸ ἀνθρώπινο πόδι ὡς ἑξῆς :

«Κάθε ἀνθρώπινο πόδι εἶναι μοναδικὸ εἰς τὴν κατασκευὴν του. Ἔχει εἰδικὴν ἀνατομικὴν κατασκευὴν, ἣτις χαρακτηρίζει τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Εἶναι ἡ σφραγὶς τοῦ ἀνθρώπου, ἄσχετα ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὑπερήφανος γι' αὐτὸ ἢ ὄχι. Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν εἰδικὴν κατασκευὴν τῶν ποδῶν του, ὁ ἄνθρωπος ἦτοι εἶναι καὶ θὰ εἶναι γνωστὸν ὡς ἄνθρωπος καὶ θὰ διακρίνεται ἀπὸ τὰ ἄλλα ὄντα τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου».

Ἐπάρχουν εἰς τὸν πλανήτην τῆς γῆς τρία δισεκατομμύρια ἀνθρώπων, μὲ ἕξ δισεκατομμύρια πόδια, πολλὰ ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουν ἀνάγκην φροντίδος. Οὐδέποτε κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου παρημελήθη ἡ φροντίς τῶν ποδῶν τόσον, ὅσον κατὰ τὸν 20ον αἰῶνα.

Ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ χρῆσις τῶν μεταφορικῶν καὶ ἄλλων μέσων συγκοινωνίας, ἔχει μειώσει τὴν χρῆσιν τῶν ποδῶν καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν φροντίδα των. Ἐπίσης, ἡ ἔλλειψις φροντίδος, πιθανῶς νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὰ πόδια εὐρίσκονται εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ σώματος καὶ τὶς περισσότερες φορὲς παραμένουν ἀθέατα.

Ἀπὸ ἐτῶν ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀσχοληθῆ μὲ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν θανατηφόρων νόσων. Βεβαίως, τὰ περισσότερα νοσήματα τῶν ποδῶν, δὲν ὀδηγοῦν εἰς ἄμεσον θάνατον. Ἐν τούτοις, εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν ἀναπηρίας ἢ ἐντόνους πόνους, ἕξ οὗ καὶ ἡ ἔκφρασις «τὰ πόδια μου μὲ σκοτώνουν».

Κατὰ τοὺς βιβλικοὺς χρόνους, παρατηροῦμεν, ὅτι ἐδίδετο μεγάλη σημασία εἰς τὴν φροντίδα τῶν ποδῶν.

«Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξε τὰς καμήλους καὶ ἔδωκε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ».

Εἰς τὴν ἀρχαίαν Αἴγυπτον, νοσήματα τῶν ποδῶν, ὅπως εἶναι ἐπὶ παραδείγματι, συγγενῆς ραιβοποδία, ὀστεομυελίτις, καὶ ἀρθρίτις, διεγιγνώσκοντο καὶ ἐθαπατεύοντο.

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν, ὁ ἦρωσ Ἀχιλλεὺς ἐτραυματίσθη θανασίμως εἰς τὸν τένοντα τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς πτέρνης, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ τένων αὐτὸς ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται Ἀχιλλεῖος τένων.

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα, αἱ πρακτικῶς ἀσχολούμενοι μὲ τὴν θεραπείαν τῶν κάλων, σιγὰ - σιγὰ ἀντικατεστάθησαν ἀπὸ ἐπιστήμονας, ὅπως ὁ Dr Wolff εἰς τὸ Λονδίνον, ὁ ὁποῖος ἠσχολεῖτο μὲ τὴν θεραπείαν τῶν κάλων καὶ τὴν ὀδοντο/κήν.

Κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, ἀνεπτύχθη ἡ τέχνη τῆς φροντίδος τῶν ποδῶν (chiro-pody). Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Lewis Durlacher εἰργάσθη ὡς εἰδικὸς ἰατρὸς τῶν ποδῶν εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν καὶ ἔγραψε μίαν ἐργασίαν μὲ τὸν τίτλον, «Κάλαι, Τύποι, Νοσήματα Ὀνύχων καὶ Γενικὴ Θεραπεία τῶν ποδῶν»,

Εἰς τὸν 20ον αἰῶνα, ἐνῶ ἡ γενικὴ ἰατρικὴ παρουσιάζει ἀλματώδη ἐξέλιξιν, ἡ πρόοδος τῆς ἰατρικῆς τῶν ποδῶν εἶναι βραδεῖα.

Ἡ φροντὶς τῶν ποδῶν εἶναι δυνατὸν νὰ παραμεληθῇ ποικιλοτρόπως, μὲ ἀποτελεσματικὴν ἐμφάνισιν νοσημάτων καὶ ἀναπηριῶν. Μερικὰ νοσήματα μεταδίδονται εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα. Ἄλλα νοσήματα προσβάλλουν τὸ πόδι ἀπ' εὐθείας, μὲ συνέπειαν τὴν δυσκινησίαν ἢ ἄλλας ἀναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων τῶν δυσμορφιῶν τῶν δακτύλων καὶ τοῦ πέλματος. Ἐπίσης, ὑπάρχουν νοσήματα, τὰ ὁποῖα προσβάλλουν τὰ διάφορα συστήματα τοῦ ὀργανισμοῦ, μὲ τοπικὰς ἐκδηλώσεις εἰς τὰ πόδια. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, τὸ πάσχον πόδι, ἀποτελεῖ τὸν διαγνωστικὸν δείκτην ἢ «καθρέπτην» τῶν νοσημάτων τῶν διαφόρων συστημάτων τοῦ ὀργανισμοῦ.

Μερικὰ νοσήματα τῶν ποδῶν ἐνδημοῦν εἰς τὰς Τροπικὰς καὶ ἡμιτροπικὰς περιοχάς, ἐνῶ ἄλλα ἐμφανίζονται εἰς τὰς πλέον ἀνεπτυγμένας χώρας τοῦ κόσμου. Τὸ γεγονός εἶναι, ὅτι ὑπάρχουν πολὺ περισσότερα προβλήματα ὑγιεινῆς τῶν ποδῶν εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας παρὰ εἰς τὰς Τροπικὰς. Τέλος, ὑπάρχουν νοσήματα τῶν ποδῶν, τὰ ὁποῖα προσβάλλουν ὅλας τὰς ἡλικίας, ὡς τὴν νεογνικὴν, παιδικὴν, ὄριμον καὶ γεροντικὴν.

Ἡ ἀγκυλοστομιάσις εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον σοβαρὰ καὶ εὐρέως διαδεδομένα νοσήματα τῆς ἀνθρωπότητος, ὀφειλόμενον εἰς τὰς ἔλμινθας. Τὸ νόσημα τοῦτο ὑπερτερεῖ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καθὼς καὶ εἰς τὸν Ἀρχαῖον Κόσμον. Ἐχει ὑπολογισθῆ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα προσεβλήθησαν ἀπὸ ἀγκυλοστομιάσιν, ὑπερβαίνει τὰ 500 ἑκατομμύρια. Αἱ συνήθεις θύραι εἰσόδου τοῦ παρασίτου εἶναι ἡ ραχιαία ἐπιφάνεια τοῦ ἄκρου ποδὸς καὶ τὰ μεσοδακτύλια διαστήματα αὐτοῦ. Ἡ νόσος εἶναι συνηθεστέρα μεταξὺ τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα συνειθίζουν νὰ περιπατοῦν ἀνυπόδητα εἰς λασπῶδες ἔδαφος, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει τὰς νύμφας τοῦ παρασίτου. Εἰς τὸ λασπῶδες ἔδαφος τὸ παράσιτον γονιμοποιεῖται καὶ πολλαπλασιάζεται. Τὴν μόλυνσιν τοῦ ἀτόμου ἀκολουθεῖ ἐρυθρότης καὶ οἴδημα τοῦ δέρματος. Τὸ παράσιτον εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν διὰ τοῦ δέρματος τῶν ποδῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ αἱ νύμφαι τοῦ παρασίτου, διὰ τῆς κυκλοφορίας, εἰσχωροῦν εἰς τοὺς πνεύμονας, ἀνέρχονται πρὸς τὸν φάρυγγα, ἀκολουθεῖ ἡ κατάποσις αὐτῶν καὶ κάθοδος εἰς τὸν πεπτικὸν σωλῆνα καὶ τελικῶς προσκολλῶνται εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου. Πρόκειται περὶ ἀσθενείας ἐπικινδύνου, διότι τὰ ἀγκυλόστομα ἀπορροφοῦν ἀκαταπαύστως πολὺ αἷμα καὶ προκαλοῦν ἰσχυρὰν ἀναιμίαν, καὶ ἀπίσχνασιν.

Ἄλλο παράσιτον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἓνας σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀτόμων μολύνεται εἰς τὰς τροπικὰς χώρας - περίπου 150 ἑκατομμύρια - εἶναι τὸ σχιστόστομον, γνωστὸν ὡς «bloodfluke». Θύρα εἰσόδου τοῦ παρασίτου εἶναι ἡ λύσις τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος, συνήθως τῶν κάτω ἄκρων.

Ἐνας ἄλλος ἐπικίνδυνος φορεὺς ἀσθενειῶν εἶναι ὁ φλεβοτόμος, ὁ ὁποῖος ἔχει εἰδικὴν προτίμησιν εἰς τὴν δῆξιν τοῦ ἀστραγάλου. Ὁ φλεβοτόμος, ἀντιθέτως πρὸς τὸν κώνωπα, πλησιάζει ἀπροόπτως καὶ ὑπούλως τὸ θῦμα του καὶ προκαλεῖ ὀδυνηρὰ δῆγματα.

Ἀπαντᾷ εἰς ὅλας τὰς θερμὰς χώρας τοῦ κόσμου, εἰς μεγάλην ποικιλίαν εἰδῶν, καὶ δύναται νὰ μεταδώσῃν σοβαρὰς νόσους, ὅπως εἶναι ὁ πυρετὸς ογογὰ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, τὸ Kala - azar, καὶ αἱ δύο τύποι τῆς λεϊσμανιάσεως. Ὁ πυρετὸς ογογὰ εἶναι βαρεῖα νόσος. Χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑψηλὸν πυρετὸν καὶ μεγάλην θνησιμότητα. Τὰ Kala - azar, εἶναι ἐπίσης γνωστὸν, ὡς σπληνομεγαλία τῶν τροπικῶν χωρῶν καὶ εἶναι εὐρέως διαδεδομένον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὴν Νότιον Εὐρώπην, Νότιον Ἀμερικὴν καὶ Ἀσίαν, καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ πυρετό, διόγκωσιν τοῦ σπληνὸς καὶ τοῦ ἥπατος, ἀπίσχνασιν καὶ ἀναιμίαν. Ἐκ τῶν δύο τύπων τῆς

λεισμανιάσεως, ή λεισμανίασις γνωστή ως «oriental sore», άπαντᾶ εἰς πολλά μέρη τοῦ κόσμου. Ἐνῶ ή λεισμανίασις, ή όποία προσβάλλει τοὺς βλεγονόνους καί ἱστοὺς τοῦ ἀνθρώπου άπαντᾶ μόνον εἰς τήν κεντρικήν καί νότιον Ἀμερικήν.

Τὸ δέρμα τῶν κάτω ἄκρων ἰδιαιτέρως εἰς τήν περιοχὴν τοῦ ἀστραγάλου, εἶναι τὸ κοινότερον σημεῖον ἐντοπίσεως τοῦ ἀρχικοῦ ἔλκουσ τῆς τροπικῆς νόσου (mother yaw). Ἡ νόσος αὕτη εἶναι μεταδοτική καί προσβάλλει κυρίως παιδιά, ὀφείλεται δὲ εἰς ἓνα εἶδος σπειροχαίτης, ή όποία ὁμοιάζει μὲ τήν σπειροχαίτην τῆς συφιλίδος.

Ἡ σπειροχαίτη δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν διὰ τοῦ ὑγιοῦς δέρματος καί ἐπομένως ή μόλυνσις ἐπέρχεται μόνον εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος, διὰ τραυμάτων ή ἄλλων βλαβῶν. Τήν ἀρχικὴν τοπικὴν μόλυνσιν ἀκολουθοῦν δευτεροπαθεῖς καί τριτοπαθεῖς τοιαῦται ἐπὶ διαφόρων σημείων τοῦ δέρματος καί τῶν ὀστῶν τοῦ σώματος. Ἡ μόλυνσις καταλαμβάνει κυρίως τὰ κάτω ἄκρα, ἰδιαιτέρως τὰ πέλματα, τὰ όποία παρουσιάζουν, ἐκτεταμένην πάχυνσιν τοῦ δέρματος, μὲ ἐξελκώσεις ἐπωδύνους καί δυσλειτουργίαν τῶν κάτω ἄκρων.

Ἡ λέπρα, λοιμώδης νόσος, προκαλεῖ σοβαρὰς δυσμορφίας εἰς τὸ πόδι. Ὡς εἶναι γνωστόν, ή ἀλλοίωσις τοῦ νευρικοῦ συστήματος, κατὰ τήν νόσον αὐτήν, ὀδηγεῖ εἰς ἀναισθησίαν, παράλυσιν καί ἀτροφίαν τῶν ἄκρων ποδῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ἀκρωτηριασμόν τῶν δακτύλων. Συχνὰ ή κατάστασις ἐπιδεινοῦται ἔνεκα ἀτυχημάτων, τὰ όποία συμβαίνουν λόγῳ τῶν διαταραχῶν τῆς αἰσθητικότητος.

Ἐνα ἄλλο νόσημα ποὺ προκαλεῖ ἀκρωτηριασμόν, ὀνομάζεται Madura foot. Ἡ νόσος εἶναι χρονία, ὀφειλουμένη εἰς μύκητας, οἱ όποιοι καταστρέφουν τὰ μαλακὰ μόρια καί τὰ ὀστᾶ τῶν ποδῶν. Τὸ νόσημα εἶναι εὐρέως διαδεδομένον εἰς τήν Νότιο - Ἀνατολικὴν Ἀσίαν καί Ἀφρικὴν μὲ σποραδικές περιπτώσεις εἰς τήν Νότιον Εὐρώπῃ καθὼς καί εἰς τήν Ἀμερικήν.

Ἐπάρχουν παράσιτα, τὰ όποία προσβάλλουν μόνον τὸ δέρμα τοῦ ποδός, χωρὶς νὰ ἐπεκτείνωνται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σώματος, ὅπως εἶναι ή νόσος C καί B.

Ἡ πρώτη νόσος ἐνδημεῖ εἰς τοὺς σκύλους καί τίς γάτες, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθρώπου ὅμως, προκαλεῖ συρίγγια μὲ σοβαρὰ ἐνοχλήματα κνισμοῦ καί φλεγμονῆς. Ἡ νόσος ἐνδυμεῖ εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, Νότιον Ἀμερικήν, Ἀφρικὴν, Νότιο - Ἀνατολικὴν Ἀσία καί εἰς τὰς περὶ τὸν Εἰρηνικὸν χώρας. Ἡ δευτέρα νόσος (B), εἶναι εὐρέως διαδεδομένη εἰς τὰς τροπικὰς περιοχάς, τῆς Ἀμερικῆς καί Ἀφρικῆς. Τὸ γονιμοποιηθὲν θῆλυ εἰσέρχεται εἰς τὸ δέρμα τῶν ποδῶν καί συχνὰ εὐρίσκεται κάτωθεν τῶν ὀνύχων.

Μία ἄλλη σοβαρὰ λοιμώδης νόσος τοῦ δέρματος τῶν ποδῶν εἶναι τὸ Athletes foot. Ἡ νόσος αὕτη εἶναι πολὺ κοινὴ καί προσβάλλει χιλιάδες παιδιά καί ἐνηλίκοις. Οἱ μύκητες εἶναι ἀνθεκτικοὶ εἰς τήν θεραπείαν καί συχνὰ μολύνουν τοὺς λουτήρας καί τὰ δωμάτια λουτρῶν. Μεταδίδονται ἐπίσης διὰ τῶν προσοπίων καί καλτσῶν. Οἱ μολυσμένοι ὄνυχες καθίσταται δύσμορφοι, εὔθραυστοι, ἄνευ τῆς φυσικῆς τῶν χροιάς.

Μεταξὺ τῶν σοβαρῶν κακώσεων, τοῦ δέρματος τῶν ποδῶν, τὰς όποίας ὁ λαὸς ἴσως περισσότερον γνωρίζει, εἶναι οἱ κάλοι. Οἱ κάλοι χαρακτηρίζονται ἀπὸ πάχυνσιν τοῦ δέρματος ὀφειλομένην εἰς τὸν ἐρεθισμόν, ὁ όποιος προκαλεῖται ἀπὸ τήν μεγέθυνσιν τῶν ὀστῶν εἰς τὰς ἀρθρώσεις τῶν δακτύλων ή ἀπὸ τὸν συνδυασμόν τῆς μεγενθύσεως τῶν ὀστῶν καί τὸν ἐρεθισμόν τοῦ δέρματος ἐκ τῶν στενῶν ὑποδημάτων. Τοιοῦτοτρόπως, κάλοι, εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθοῦν εἰς κάθε τμῆμα τῶν ποδῶν, τὸ όποῖον ὑφίσταται τοιοῦτον ἐρεθισμόν. Ἐπάρχουν δύο εἶδη κάλων. Σκληροὶ καί μαλακοί. Οἱ μαλακοὶ συνήθως εὐρίσκονται μεταξὺ

τῶν δακτύλων καὶ προκαλοῦν καταστροφὴν τῶν ἰστῶν. Εἶναι δὲ περισσότερον ἐπώδουνοι ἀπὸ τοὺς σκληροὺς κάλους. Ἄλλοι κάλοι δημιουργοῦνται εἰς τὰ πέλματα ἢ εἰς ἄλλα τμήματα τῶν ποδῶν, τὰ ὅποια ὑφίστανται πίεσιν. Οἱ κάλοι, γενικῶς, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστοῦν ἐξέλκωσιν, ἐὰν δὲν τύχουν ἐπαρκοῦς φροντίδος.

Μία ἄλλη πάθησις τῶν ποδῶν, παρομία μὲ τοὺς κάλους, εἶναι ἡ νόσος *Verruca* (Ἄκροχορδῶν) ὀφειλομένη εἰς ἰόν. Ἡ νόσος προσβάλλει πολλὰ τμήματα τῶν ποδῶν καὶ τοὺς ὄνυχας καὶ προκαλεῖ ἰσχυροὺς πόνους.

Οἱ ὄνυχες τῶν ποδῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουσι ἐστίαὶ πολλῶν ἀσθενειῶν. Ἡ εἰσφρυσίς, γνωστὴ εἰς ὄλους, εἶναι λίαν ἐπώδυνος. Ἐὰν δέ, δὲν τύχη ἐπαρκοῦς φροντίδος, εἶναι δυνατὸν νὰ συντελέσῃ εἰς σοβαρὸν μυϊκὴν ὑπερπλασίαν. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἢ εἰσφρυσίς τῶν ὀνύχων, δυνατὸν νὰ ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον τρόπον κοπῆς τῶν ὀνύχων, εἰς κοντὰ ὑποδήματα ἢ τραύματα. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὀφείλεται εἰς γενικὰς μεταβολὰς τῆς καταστάσεως τῶν ποδῶν τοῦ ἀτόμου καὶ εἰς τὴν κατὰ συνέπειαν δημιουργίαν πιέσεως ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ πληκτροδακτυλία, (*club nail*) εἶναι μία ἄλλη ἄρκετὰ συχνή, ἀσθένεια. Ὄφειλεται συνήθως εἰς τραύματα τῶν ριζῶν τῶν ὀνύχων, συρεία τῶν ὀπίων οἱ ὄνυχες δὲν ἔχουν ἐπαρκῆ καὶ κατάλληλον τροφοδοσίαν. Οἱ ὄνυχες ὑπερπλάσσονται καὶ παχύνονται ἀπὸ στιβάδας ἐκ κερατίνης οὐσίας καὶ ἐὰν δὲν τύχουν τῆς δεούσης φροντίδος, δυνατὸν νὰ ἐξελιχθοῦν εἰς πραγματικὰ κέρατα (κερατοποιημένοι ὄνυχες). Αἰμορραγικοὶ ὄνυχες εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν ἀπὸ τὴν ρῆξιν ἀγγείων ὑπὸ τοὺς ὄνυχας. Ἡ ρῆξις τῶν ἀγγείων ὀφείλεται εἰς τραύματα, ἢ εἰς ἀσθενείας τῶν ὀνύχων ἢ εἰς νοσήματα αὐτῶν τούτων τῶν ἀγγείων.

Μία εἰδικὴ κατηγορία προβλημάτων τῶν ποδῶν, ἢ ὅποια ἀφορᾷ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν εἶναι ἡ ἀστάθεια. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἰσορροπίαν του, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν κατασκευὴν, στηρίζεται εἰς τὴν δύναμιν τῆς βάσεώς του, ἢ ὅποια βᾶσις, εἶναι τὰ πόδια του. Εἴκοσι ἕξ ὀστᾶ πλαισιωμένα μὲ τένοντας, μῦς καὶ νεῦρα, ἀποτελοῦν τὸ ἀνθρώπινον πόδι. Εἶναι δὲ τοποθετημένα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δύνανται νὰ στηρίζουν καὶ νὰ διατηροῦν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματος. Ὄταν τὸ πόδι δὲν εὐρίσκεται εἰς κατάστασιν ἰσορροπίας, ἐπὶ ἄρκετὸν χρονικὸν διάστημα, τὰ ὀστᾶ μετατοπίζονται ἀπὸ τὴν φυσικὴν τῶν θέσιν μὲ συνεπείας δυσμορφιῶν. Ἡ ἀστάθεια συνήθως δημιουργεῖται εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Εἶναι ἐλάχιστα τὰ νεογνὰ τὰ ὅποια γεννῶνται μὲ συγγενεῖς ἀνωμαλίας, ὅπως εἶναι ἡ ραιβοποδία. Τὰ περισσότερα γεννῶνται μὲ φυσιολογικὰ πόδια καὶ ἡ ἀστάθεια δημιουργεῖται ἀργότερον. Εἰς τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἀσταθείας τοῦ σώματος δὲν παρατηροῦνται συγκεκριμένοι πόνοι. Ἡ μόνη ἔνδειξις εἶναι ἡ ἐλαφρὰ ἀστάθεια κατὰ τὴν βᾶδισιν καὶ τὴν ὀρθοστασίαν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, μία ἄρθρωσις εἶναι δυνατὸν νὰ κινεῖται περισσότερον τῆς ἄλλης, καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ βάρος τοῦ σώματος δὲν κατανέμεται ὁμοιόμορφως. Ἡ ἄρθρωσις εἶναι δυνατὸν νὰ διογκωθῇ, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μετατοπίσεως τῶν ὀστῶν, μὲ προβολὴν τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδός. Ἐνας ἀσταθῆς δάκτυλος εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ πολλὰς παραμορφώσεις τοῦ ποδός, μὲ ἐπώδυνα ἀποτελέσματα ὅπως εἶναι οἱ τύλοι, πλατυποδίες κ.λ.λ.

Αἱ παθήσεις τῶν ποδῶν δημιουργοῦν πολλὰ προβλήματα εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν. Ὁ μέσος ὄρος ζωῆς ἔχει ἀύξηθῆ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Ἡ γεροντικὴ ἡλικία ἔχει ἀύξηθῆ σημαντικῶς, ἐν σχέσει μὲ τὸν ὑπόλοιπον πληθυσμὸν καὶ τείνει ν' ἀύξηθῆ ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸ μέλλον, εἰς ὅλα τὰ ἀνεπτυγμένα κράτη. Ἐὰν θέλωμεν οἱ γέροντες νὰ εἶναι χρήσιμοι εἰς τὸν ἑαυτὸν των καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ ἱκανοποιοῦνται ἀπὸ τὴν ζωὴν των, πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κινῶνται ἐλεύθερα. Νοσήματα ποδῶν, ὅπως εἶναι ἡ οὐρική ἀρθρίτις, τὰ κίρσῶδη ἔλκη, παραμορφώσεις τῶν δακτύλων, ἀνωμαλίας προερχόμεναι ἀπὸ πλατυ-

ποδιαν κ. ἄ. καθιστοῦν τὰ ἠλιωκαμένα ἄτομα ἀνίκανα εἰς τὸ νὰ συμμετέχουν εἰς κοινωνικὰς δραστηριότητας.

Μεταξὺ τῶν γερόντων, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι παραπονοῦνται περισσότερο διὰ ἐνοχλήματα ποδῶν, εἶναι οἱ πάσχοντες ἀπὸ ἀρθρίτιδα. Συνήθως οἱ πόδες τῶν ἀσθενῶν μὲ ρευματικὴν καὶ ὑπερτροφικὴν ἀρθρίτιδα παραμελοῦνται, Ἐὰν ἐδίδετο προσοχὴ καὶ λαμβάνετο ἡ δέουσα φροντίς, πολλαὶ παραμορφώσεις τῶν ποδῶν τῶν ἀρθριτικῶν ἀσθενῶν θὰ εἶχον προληφθῆ.

Μιὰ σοβαρὰ ἄποψις τῆς ὑγείας τοῦ ποδός, ἡ ὁποία συχνὰ παραμελεῖται, εἶναι ἡ ἀξιολόγησις αὐτοῦ ὡς δείκτου τῆς ὑγείας ὅλου τοῦ σώματος. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις, εἶναι δυνατόν, νὰ εἶναι ἄγνωστος εἰς πολὺν κόσμον, ὁ ὁποῖος βλέπει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, προκειμένου ν' ἀξιολογήσῃ τὴν ὑγείαν του. Τὸ πόδι ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἰστούς, ἀγγεῖα νεῦρα, τένοντας κ.λ.π, ὅπως καὶ πολλὰ ὄργανα τοῦ σώματος. Τὰ ἴδια νοσήματα τὰ ὁποῖα προσβάλλουν τοὺς πόδας εἶναι δυνατόν νὰ προσβάλλουν καὶ τὸ ὅλον σῶμα. Νοσήματα τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος, εἶναι δυνατόν νὰ ἐμφανισθοῦν εἰς τοὺς πόδας. Ἡ καρδιακὴ κάμψις, μία ἐκ τῶν σοβαροτέρων ἀσθενειῶν μὲ συνεπείας, παρουσιάζει οἰδήματα πρῶτον εἰς τὰ κάτω ἄκρα. Πολλὰ ἀρχικὰ συμπτώματα τοῦ διαβήτου ἐκδηλοῦνται εἰς τοὺς πόδας. Ἡ δὲ διαβητικὴ γάγγραινα τῶν ποδῶν γνωστὴ εἰς ὅλους, εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθῆ ἐξ ἀμελείας τῆς θεραπείας τοῦ διαβήτου. Ἡ οὐρική ἀρθρίτις ἐπίσης ἔχει βαρείας ἐκδηλώσεις εἰς τοὺς πόδας. Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡ νόσος τῶν πλουσίων καὶ μόλις τελευταίως ἔχει διαπιστωθῆ, ὅτι εἶναι νόσος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀσχέτως κοινωνικῆς τάξεως.

Κυκλοφοριακαὶ ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν ἓνα μεγάλο μέρος τῆς γεροντικῆς ἡλικίας, δύναται νὰ διαγνωσθοῦν εὐκόλως ἀπὸ τὴν δραματικὴν μεταβολὴν τῆς χροιάς τοῦ δέρματος τῶν ποδῶν.

Ποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν φροντίδα τῆς ὑγείας τῶν ποδῶν εἰς τὰς διαφόρους χώρας τοῦ κόσμου; Εἰς τὰς πλεῖστας τῶν χωρῶν, ἡ φροντίς ἐναπόκειται εἰς τὰς χεῖρας τῶν παθολόγων ἰατρῶν οἱ ὅποιοι ἔχουν πολὺ ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν διάθεσίν των διὰ νὰ δείξουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν φροντίδα τῶν ποδῶν. Εἰς ἄλλας χώρας, ἡ φροντίς τῶν ποδῶν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῆται ὡς τέχνη καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιδέξιοι τεχνικοὶ παρακολουθοῦν τὴν ὑγείαν τῶν ποδῶν. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, ὑπάρχει εἰδικὸς κλάδος τῆς ἰατρικῆς τῶν ποδῶν, ἐπὶ διδακτορικοῦ ἐπιπέδου, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ ἐκπαίδευσιν ἕξ ἐτῶν, ὁ δὲ οὕτως εἰδικευθεὶς ἰατρός, ἔχει τὸν ἴδιον βαθμὸν μὲ κάθε ἄλλον ἰατρὸν ἢ ὀδοντίατρον.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὸν κόσμον εἰς τὰ πόδια του καὶ τὴν ὑγείαν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, πρέπει νὰ προωθήσωμεν τὴν ὑγείαν τῶν ποδῶν. Εἶναι ἀπαραίτητον, ἡ φροντίς τῶν ποδῶν νὰ καταστῆ ἰδιαίτερον μέλημά μας μὲ διεθνῆ προγράμματα καὶ ὑπηρεσίας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν διεθνεῖς μελέται διὰ τὴν εὔρεσιν τῶν προεξαρχουσῶν ἀσθενειῶν τῶν ποδῶν.

Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ληφθοῦν δραστικὰ μέτρα διὰ τὴν πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῶν ποδῶν καθὼς καὶ τὴν ἀξιολόγησιν τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως των διὰ πολλῶν μεθόδων καὶ ὑγειονομικῶν ἐρευνῶν. Πλεῖσται τῶν ἀσθενειῶν θὰ ἠδύναντο νὰ προληφθοῦν καὶ νὰ διαγνωσθοῦν ἐγκαίρως, ἐὰν ἐδίδετο ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν ὑγιεινὴν τῶν ποδῶν. Ἰδιαίτερος τὰ νοσήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς θύραν εἰσόδου τοὺς πόδας, θὰ ἠδύναντο νὰ προληφθοῦν. ὅσον ἀνεκτίμητος εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως καὶ ἀποδοτικότητος ἀνὰ τὸν κόσμον, ὀφειλομένη, εἰς τὰς ἀναπηρίας τῶν ποδῶν, συνεπείᾳ ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς φροντίδος.

Μετάφρασις

ὑπὸ δίδος ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΚΑΛΛΑΝΤΑΡΙΔΟΥ

Διδάσκουσα Ἀδελφῆ Σχολῆς Νοσοκόμων Βασίλισσα Ὀλγα